

подножието на Балкана. Въ тѣзи врѣмена до южнитѣ поли на Балкана сж били въздигнати яки укрѣпления, които сж служили като важни военни пунктове за многобройни балкански крѣпости, за да спиратъ прѣминуването на нападателитѣ прѣзъ Стара-планина, отъ севѣръ къмъ югъ. Отъ тѣзи укрѣпления, Месемврия е била най-важното, особено отъ врѣмената когато българетѣ завоювали придунавската равнина и прѣвземанието на Цариградъ станало завѣтна мисль на българскитѣ князѣ и царѣ. Два най-важни прохода въ источната Стара планина: край морскитѣ, който е съединявалъ Месемврия съ Одисосъ (Варна) и Марцианополскитѣ, който е съединявалъ Анхиалъ съ Марцианополъ (с. Девна на западъ отъ Варна) сж били пазени съ войска отъ Месемврия.

Прѣзъ мирнитѣ врѣмена, тукъ е цѣвтѣла търговията, а прѣзъ врѣме на войни Месемврия е служила за исходъ и за пристанище на морскитѣ и сухопѣтни походи на византийцитѣ противъ българетѣ, особено прѣзъ 741—775 год. Като най-ближна грѣцка крѣпость до българската граница, тукъ сж намѣрили прибѣжище нѣкои свалени български власти, както напр. князь Сабинъ прѣзъ 8-о и единъ отъ послѣднитѣ Асѣновци прѣзъ 13-о столѣтие.

За уголеменіе населението, тукъ сж били заселявани и прѣселници отъ Мала-Азия. Въ духовно отношение Месемврия най-първо била привързана къмъ Анхиалъ. Голѣма катастрофа било прѣвземанието на Месемврия отъ българския царъ Крума, прѣзъ Октомврий 812 год. слѣдъ 14 дневна обсада, при която обсаднитѣ машини управлявалъ единъ арапинъ, бѣгалецъ изъ византийската войска; но българетѣ немощали тукъ да се удържатъ и градътъ пакъ си останалъ на византийцитѣ.

Дълго врѣме слѣдъ това, нищо се не знае за Месемврия. Чакъ слѣдъ възобновлението на българското царство съ столица Търново, добила нова важность и заедно съ съседния Анхиалъ прѣминувала изъ рѣдъ въ рѣдъ. Българетѣ съ една малка звуковна промѣна, прѣобърнали името ѝ на *Месебъръ*, покрай което въ славянскитѣ рѣкописи се срѣща и *Месебъръ*. Пахимеръ я назива „голѣмъ градъ“, а Никифоръ Грегоръ — „приморски градъ укрѣпей и населенъ“. Както е описано положението на града отъ Кантекузена, съвсѣмъ при-